

Deklaracja budapeszteńska w sprawie nowego ładu na rzecz europejskiej konkurencyjności

W związku z niszczącymi ekstremalnymi zjawiskami pogodowymi w Hiszpanii składamy najszczerze kondolencje i solidaryzujemy się z narodem hiszpańskim, w szczególności z rodzinami i przyjaciółmi ofiar.

*

**

Stojąc w obliczu nowych realiów geopolitycznych oraz wyzwań gospodarczych i demograficznych, my, przywódcy Unii Europejskiej, jesteśmy zdeterminowani, by zapewniać nasz wspólny dobrobyt gospodarczy, pobudzać naszą konkurencyjność, czyniąc z UE pierwszy na świecie kontynent neutralny dla klimatu oraz zapewniając suwerenność UE, jej bezpieczeństwo, odporność i globalny wpływ. Na podstawie prac rozpoczętych w Wersalu i prowadzonych dalej w Grenadzie, Brukseli oraz w ramach programu strategicznego, zwiększymy konkurencyjność, wydajność, innowacyjność i zrównoważoność Unii, opierając się na spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej oraz zapewniając konwergencję i równe warunki działania zarówno w obrębie Unii, jak i w skali globalnej.

Z zadowoleniem przyjmujemy sprawozdanie Enrica Letty pt. „Much more than a market” (*Znacznie więcej niż rynek*) i sprawozdanie Maria Draghiego pt. „The future of European competitiveness” (*Przyszłość europejskiej konkurencyjności*), w których wskazano najważniejsze wyzwania i sformułowano perspektywiczne zalecenia. Sprawozdania te zapewniają solidne podstawy, w oparciu o które poczynimy ambitne postępy w naszych pracach. Dostrzegamy zawarty w nich sygnał alarmowy. Musimy pilnie zlikwidować luki w zakresie innowacji i wydajności, zarówno względem naszych globalnych konkurentów, jak i w obrębie UE. Będziemy pracować w duchu jedności i solidarności, z korzyścią dla wszystkich obywateli, przedsiębiorstw i państw członkowskich UE.

Aby pobudzić naszą konkurencyjność, wszystkie instrumenty i polityki muszą zostać wykorzystane w sposób kompleksowy i spójny zarówno na szczeblu UE, jak i państw członkowskich. Nie ma już miejsca na utrzymanie *status quo*. Podkreślamy dziś palącą potrzebę podjęcia stanowczych działań, aby sprostać tym wyzwaniom, oraz apelujemy o zdecydowane i wspólne wysiłki w zakresie następujących czynników konkurencyjności, w oparciu o konkluzje Rady Europejskiej z kwietnia 2024 r.:

1. Zintensyfikowanie naszych wysiłków, aby zapewnić w pełni funkcjonujący jednolity rynek i uwolnić jego pełny potencjał jako jeden z kluczowych czynników napędzających innowacje, inwestycje, konwergencję, wzrost, konektywność i odporność gospodarczą. W tym celu zwracamy się do Komisji, by do czerwca 2025 r. przedstawiła nową i kompleksową strategię horyzontalną na rzecz pogłębienia jednolitego rynku, w tym plan działania z jasno określonymi harmonogramami i celami pośrednimi.
2. Podjęcie zdecydowanych kroków w kierunku unii oszczędności i inwestycji do 2026 r. oraz poczynienie pilnych postępów z zakresu unii rynków kapitałowych. Pozwoli to stworzyć prawdziwie zintegrowane europejskie rynki kapitałowe, dostępne dla wszystkich obywateli i przedsiębiorstw, w szczególności MŚP i przedsiębiorstw typu start-up. Powinno to pozwolić naszym innowacyjnym przedsiębiorstwom na rozwijanie działalności. Większe inwestycje kapitałowe przyczyniłyby się ponadto do zapewnienia konkurencyjności UE w obszarze technologii krytycznych. Konieczne są również dalsze postępy w celu dokończenia budowy unii bankowej.
3. Zapewnienie naszego odrodzenia przemysłowego i dekarbonizacji oraz umożliwienie UE zachowania pozycji potęgi przemysłowej i technologicznej. W tym celu opracujemy europejską politykę przemysłową, aby zapewnić rozwój kluczowych technologii przyszłości, zwracając przy tym szczególną uwagę na tradycyjne gałęzie przemysłu przechodzące transformację. Zwracamy się do Komisji, by w trybie priorytetowym przedstawiła kompleksową strategię przemysłową na rzecz konkurencyjnych gałęzi przemysłu i wysokiej jakości miejsc pracy.
4. Zainicjowanie procesu gruntownego upraszczania przepisów, aby zapewnić jasne, proste i inteligentne ramy regulacyjne dla przedsiębiorstw oraz radykalnie zmniejszyć obciążenia administracyjne, regulacyjne i sprawozdawcze, w szczególności dla MŚP. Musimy przyjąć postawę, która stwarza sprzyjające warunki i jest oparta na zaufaniu, umożliwiając przedsiębiorstwom prężny rozwój

bez nadmiernych regulacji. Kluczowe cele, które Komisja ma bezzwłocznie zrealizować, obejmują przedstawienie konkretnych propozycji dotyczących zredukowania wymogów sprawozdawczych o co najmniej 25 % w pierwszej połowie 2025 r. oraz uwzględnianie w jej wnioskach ocen skutków pod kątem biurokracji i konkurencyjności.

5. Zwiększanie naszej gotowości obronnej i zdolności obronnych, w szczególności poprzez odpowiednie wzmocnienie naszej europejskiej bazy technologiczno-przemysłowej sektora obronnego[1]. W związku z tym Wysoki Przedstawiciel i Komisja niezwłocznie przedstawia opracowane warianty finansowania publicznego i prywatnego. Wykorzystamy również potencjał przemysłu kosmicznego.

6. Uczynienie Europy liderem w dziedzinie badań naukowych i innowacji w skali globalnej, zwłaszcza w dziedzinie technologii przełomowych, oraz realizacja do 2030 r. celu dotyczącego wydatków na badania naukowe i rozwój na poziomie 3 % PKB. Jesteśmy gotowi pracować nad propozycją Enrica Letty dotyczącą „piątej swobody” w celu ulepszenia badań naukowych, innowacji i edukacji na jednolitym rynku.

7. Realizacja dwójakiego celu, jakim jest strategiczna suwerenność energetyczna i neutralność klimatyczna do 2050 r. W tym celu zbudujemy w trybie priorytetowym prawdziwą unię energetyczną, charakteryzującą się w pełni zintegrowanym i wzajemnie połączonym rynkiem energii, poprzez dekarbonizację naszego koszyka energetycznego oraz dostawy przystępnej cenowo i czystej energii dla wszystkich naszych obywateli i przedsiębiorstw. Zostaną podjęte pilne działania w celu zaradzenia sytuacji wynikającej z wysokich i niestabilnych cen energii elektrycznej w Europie oraz w celu wyeliminowania ich przyczyn.

8. Zbudowanie bardziej zasobooszczędnej gospodarki w większym stopniu opartej na obiegu zamkniętym oraz rozwój zintegrowanego rynku surowców wtórnych, w szczególności surowców krytycznych. W tym celu zwracamy się do Komisji o przedstawienie aktu w sprawie gospodarki o obiegu zamkniętym.

9. Wzmocnienie zdolności technologicznych UE, przyspieszenie transformacji cyfrowej we wszystkich sektorach przemysłu, wykorzystanie możliwości stwarzanych przez gospodarkę opartą na danych przy jednoczesnym zapewnieniu prywatności i bezpieczeństwa, a także wspieranie rozwoju innowacyjnych technologii. Zwracamy się do Komisji o przedstawienie wniosków w tym zakresie do czerwca 2025 r.

10. Wykorzystanie europejskich talentów oraz inwestowanie w umiejętności w celu promowania wysokiej jakości miejsc pracy w całej Unii. Będziemy dążyć do wzmocnienia dialogu społecznego, utrzymania równych szans i zmniejszenia nierówności zgodnie z Europejskim filarem praw socjalnych.

11. Prowadzenie ambitnej, solidnej, otwartej i zrównoważonej polityki handlowej, której centralnym elementem jest WTO i która służy obronie i promowaniu interesów UE, jej dywersyfikacji gospodarczej i odporności. Zwiększymy nasze bezpieczeństwo gospodarcze przy jednoczesnym utrzymaniu otwartej gospodarki i budowaniu partnerstw międzynarodowych.

12. Stworzenie konkurencyjnego, zrównoważonego i odpornego sektora rolnego, zapewnienie stabilnych i przewidywalnych ram dla rolników, wzmocnienie ich pozycji w łańcuchu dostaw żywności oraz zapewnianie uczciwej konkurencji w skali globalnej i na rynku wewnętrznym.

Finansowanie dostosowane do wymogów przyszłości

Stojące przed nami wyzwania w zakresie konkurencyjności będą wymagały znaczących inwestycji mobilizujących zarówno finansowanie publiczne, jak i prywatne. Jesteśmy zdecydowani przeanalizować i wykorzystać wszystkie instrumenty i narzędzia służące osiągnięciu naszych celów: wieloletnie ramy finansowe jako jeden z zasadniczych środków realizacji naszych priorytetów strategicznych; unię rynków kapitałowych w celu uruchomienia finansowania prywatnego oraz zwiększone zaangażowanie Europejskiego Banku Inwestycyjnego. Sprawdzimy możliwości opracowania nowych instrumentów. Będziemy nadal pracować nad wprowadzeniem nowych zasobów własnych.

Nigdy dotąd potrzeba jednolitej reakcji nie była aż tak paląca. Apelujemy do wszystkich unijnych instytucji, państw członkowskich i zainteresowanych stron o pilne wdrożenie i realizację tego nowego ładu na rzecz europejskiej konkurencyjności. W nadchodzącym roku będziemy nadal udzielać kolejnych wskazówek strategicznych i regularnie dokonywać przeglądu postępów.

[1] Pozostaje to bez uszczerbku dla specyficznego charakteru polityki bezpieczeństwa i obronnej niektórych państw członkowskich.